Dar le-am adaptat cumva să înțeleagă și cei mici.", mi-a spus Florina. Sara adaugă faptul că ***„am putut să le captăm atenția, a fost cumva un fel de răsplată foarte bună pentru noi."***

Coordonatoarea lor, profesoara Luminița Văcariu, crede că dascălii ar trebui să își îndemne mai mult elevii să cunoască lumea prin joc. Își găsește în ei motivația de a continua. *„De fiecare dată când obosesc și îmi vine să renunț, mă uit la ei și îmi dau seama că îmi dau mie energia de care am nevoie să mă duc mai departe. Ei sunt doar trei, eu am o mânuță de 15!"*

Chiar dacă 15 este un număr poate mic, fiecare membru trebuie să își asume responsabilitățile pentru a nu-l încurca pe celălalt. Sunt personalități diferite, iar acest lucru îi învață să lucreze în echipă și să cunoască ce poate fiecare. ***„Impactul e mai mult decât un grup care face proiecte și atât. E o mică familie, în care ajutăm și unde învățăm tot felul de lucruri, care ne ajută nu doar în proiecte, ci și în viața de zi cu zi."***

Le-am întrebat pe fete ce le-a determinat să se implice, dar mai ales care a fost motivația pentru a continua. Sara consideră că are chemare spre voluntariat. *„La un moment dat, fiecare a avut sentimentul că nu mai poate și că e prea mult. Dar tot ceea ce se întâmplă aici e mult mai mare decât ce simt eu în momentul respectiv și de asta vreau să continui."*, mi-a spus ea.

Povestea Florinei este descrisă parcă din cărțile cu basme, de unde îți iei inspirația. *„Eram în clasa a III-a și eram foarte impresionată de colegii mai mari care lucrau la un proiect la Muzeul de Artă. De atunci am știut că vreau să mă implic, dar era nevoie să fiu minim în clasa a VIII-a. Și am așteptat."*

Cu toate că în fiecare an fac recrutări și vin mulți elevi, Impact Shakespeare nu e pentru toată lumea. Voluntariatul nu este pentru toată lumea. Florina spune că ***„trebuie să-ți dorești"***, iar Sara o completează, spunând că ***„nu trebuie să te retragi imediat cum devine mai greu."***

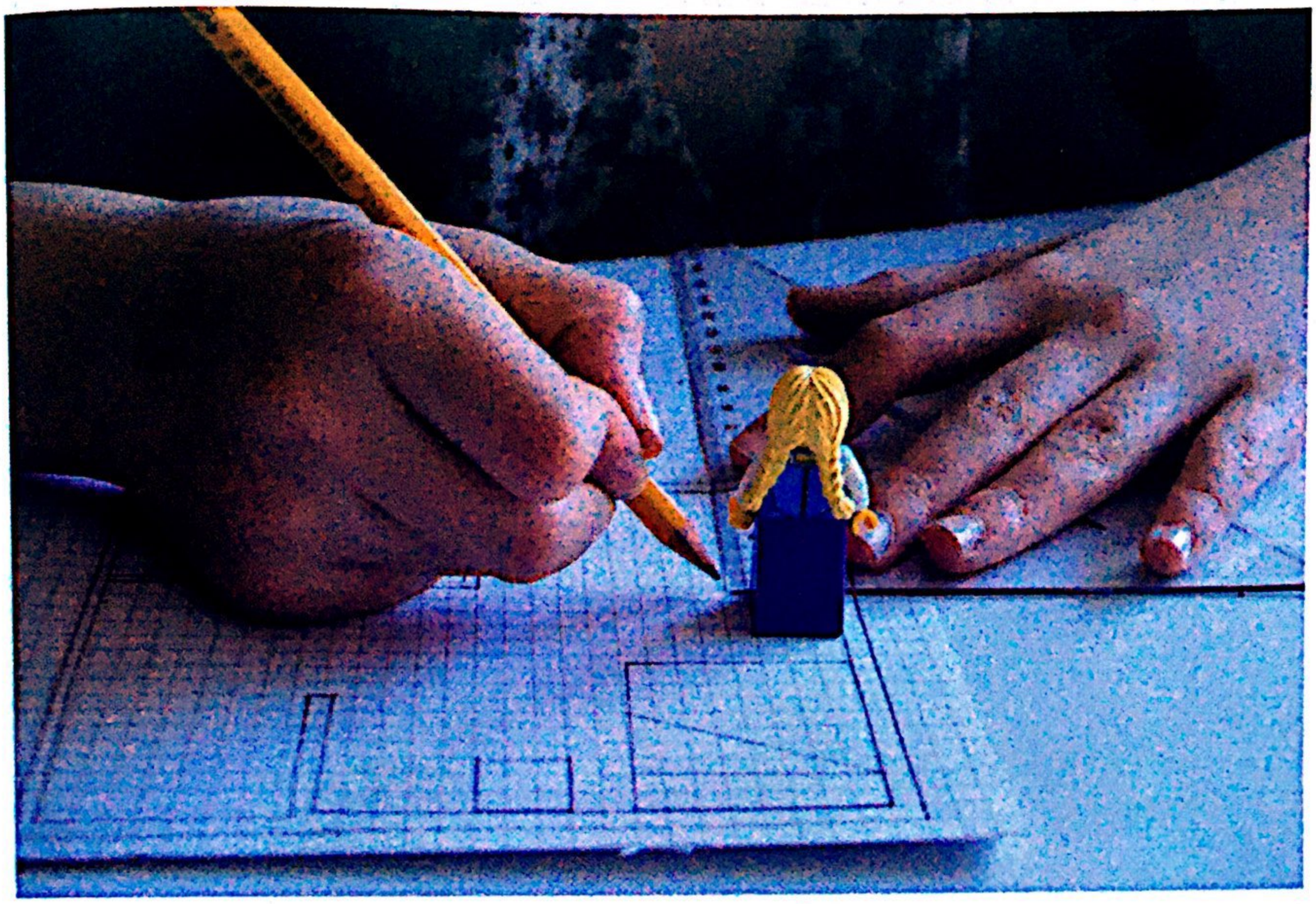
Pentru cei aproape 18 ani, fetele gândesc matur, cam cum gândesc eu acum, la cei 22 de ani.

Cum ne jucăm De-a Arhitectura acasă, la școală sau în oraș?

Probabil că termenul de mediu construit ne face să ne gândim la o definiție complexă. Totuși, dacă stăm puțin să analizăm, acest mediu reprezintă tot ceea ce este construit și ne înconjoară. **Asociația De-a Arhitectura**, înființată în 2013 la București, vorbește în școli despre ce înseamnă acest mediu construit. Ideea proiectului pilot, **De-a Arhitectura în orașul meu** a venit atunci când cele șase membre fondatoare s-au gândit ce pot face împreună cu copiii lor, dar care să servească și comunitatea.

Prima prezentare a avut loc la o școală din București, în 2012. Succesul a fost garantat, astfel că proiectul a început să se desfășoare, în anul școlar 2013-2014, în alte orașe din țară (Cluj, Timișoara, Brașov, Iași, Sibiu). Tot în 2014, devine și un curs opțional acreditat de Ministerul Educației. Cursul se adresează elevilor de clasa a III-a și/sau a IV-a și se bazează pe cinci capitole pe care fondatoarele le-au considerat esențiale. Nu atât pentru a-i face pe copii să devină arhitecți mai târziu, cât pentru a avea o cultură a mediului construit. ***„Până la urmă noi trăim în clădiri, ne mișcăm printre clădiri, mergem de acasă la școală sau la servici tot în***

Scanned with CamScanner

clădiri. Așa cum învățăm geografie, istorie, chimie, fizică, ca să înțelegem lumea din jurul nostru, ar fi bine să existe și o materie de cultură generală, care să ne explice puțin despre arhitectură și mediul construit", mi-a spus Brândușa Havași, coordonatorul programelor **De-a Arhitectura** din zona de vest.

Fiecare capitol începe cu o expediție în oraș, fiind o noutate pentru copii să iasă din școală. După ce observă clădirile și străzile, se întorc în clase și dezbat pe baza celor văzute. După discuții, există jocuri prin care cei mici pot construi o machetă. *„Am ales să facem asta pe bază de joc, adică să ne adaptăm modului de a învăța al copiilor"*, mi-a spus Brândușa. Totul pleacă de la casa omulețului Lego, pentru care elevii trebuie să măsoare o „cameră" și „piesele de mobilier", toate la o dimensiune mult mai mică. Așa apar noțiunile de matematică.

După ce se construiește casa, se merge mai departe în lumea imaginară către specificul locului. Copiii se uită, împreună cu arhitecții voluntari și învățătoarea, la case din diferite țări și zone. Toate sunt diferite, datorită tradițiilor, dar și a materialelor. Se ajunge astfel la texturi. *„E o expediție când mergem în oraș și vedem cum cade umbra caselor. O desenăm, iar peste jumătate de oră când ne întoarcem pe același drum, cei mici constată că umbra s-a mișcat."* Așa realizează că soarele se mișcă pe cer și ajung să afle ce sunt punctele cardinale.

Pentru că învățătorii care începeau din nou clasa I erau foarte încântați de opționalul **De-a Arhitectura în orașul meu**, a apărut și **De-a Arhitectura Mini**, adaptat pentru clasele I și/sau a II-a. Cursul a fost gândit ca o serie de povești, protagoniști fiind personajele Grifonel și Semințica, care pleacă să descopere diferite „țări". Învățătorul citește primele zece minute o poveste, după care cei mici trebuie să creeze un anturaj pentru o căsuță de hârtie, reflectând caracteristica principală a

Scanned with CamScanner

uneia dintre „țări". În clasa a II-a este un capitol dedicat orașelor, castelelor și cetăților, capitol care se inspiră foarte mult din forme regăsite în natură. *„În acea perioadă sunt încă în lumea poveștilor, își imaginează foarte mult. Ne dorim să profităm de această capacitate a lor."* Este, de altfel și un bun prilej de a face trecerea spre modulele din clasa a III-a și a IV-a, când se discută despre lumea reală și îmbunătățirile pe care i le pot aduce.

Alt proiect este **De-a Arhitectura în școala mea**. A fost pilotat prima dată într-o școală din Cluj, una din Timișoara și una din București. Doar la Timișoara au reușit să ajungă la partea practică. În cadrul programului, se analizează școala și se găsesc soluții pentru a o face mai plăcută. *„În general, am încurajat intervenții în spațiile comune, astfel încât întreaga comunitate a școlii să beneficieze de ele."*

La Liceul de Artă Ion Vidu din Timișoara a avut loc recondiționarea scenei din curtea interioară. A fost un parcurs greu, însă nu imposibil. Elevii au învățat cum să își găsească sponsori, cum să atragă susținerea colegilor și cum să fie perseverenți, pentru că au aplicat la trei finanțări până să câștige proiectul. S-a lucrat, de asemenea, cu ingineri acustici, ingineri structuriști, inclusiv cu peisagiști. Prin acest proiect, cei implicați și-au dorit nu doar să-și imagineze, ci să-și transforme visul la realitate. *„Să nu mai așteptăm de la instituții să ne facă nouă școala, să vedem ce putem face și noi. Asta nu înseamnă că nu trebuie să avem pretenții ca statul să-și onoreze datoriile, dar să nu avem nici atitudinea de a sta cu mâinile în sân și de aștepta să facă alții ceva pentru noi."*

Asociația De-a Arhitectura mai propune câteva proiecte, la nivel național: există o activitate de **club**, realizată în cadrul Școlii Altfel, care presupune trei ore în care vin arhitecți voluntari și desfășoară diferite ateliere (precum „detectivii urbani", „pălării faimoase" sau „turtă dulce prin cartier"); kit-ul **„școli în siguranță"**, care presupune activități de

Scanned with CamScanner

cunoaștere a școlii, pentru a ști cum se poate evacua, și care poate fi predat la clasă de un părinte arhitect, inginer, designer și nu numai; **De-a Arhitectura în camera mea** - un atelier de vacanță, la care cei mici, împreună cu arhitecții voluntari se gândesc cum să-și amenajeze camera și care se adresează copiilor de 12-13 ani, care încep să-și descopere personalitatea.

Brândușa Havași s-a plimbat cu cei mici prin oraș timp de doi ani, încă de la începutul proiectului. A pilotat apoi De-a Arhitectura în școala mea la Liceul de Arte Plastice, în anul școlar 2015-2016, chiar înainte să fie mutați. A fost plăcut surprinsă că a avut o contribuție la formarea unor obiceiuri, atunci când a aflat că în noua sală de clasă, învățătoarea a amenajat-o la fel ca pe precedenta. Nu doar asupra cadrului didactic și-a pus amprenta, ci și a unei mămici implicate, care a demontat și remontat parchetul și un dulap special (obținut cu greu printr-o sponsorizare), în care elevii își puteau ține ustensilele de specialitate. *„Atunci m-am gândit că cele două persoane au învățat ceva din proiect. Până la urmă nu e doar despre elevi, e și pentru profesori, directori sau părinți."*

Feedback-ul este foarte bun, însă arhitecții voluntari sunt greu de găsit. Cursurile sunt de o oră sau două pe săptămână, pe parcursul întregului an școlar. Iar pentru acele ore, mai trebuie să te pregătești câteva ore acasă, ca să știi ce să faci. Însă, cu toate acestea, reușesc să răzbată. În fiecare toamnă există un atelier de pregătire în care se simulează lecții și arhitecții se cunosc cu învățătorii.

Dacă ar fi să vorbim despre **De-a Arhitectura** în cifre, spunem peste 30 de clase înscrise și peste 25 de arhitecți voluntari, doar în Timiș. La nivel național, în cei șapte ani de activitate, s-a ajuns la un număr de 600 arhitecți voluntari, 750 de cadre didactice și 20.700 de elevi implicați.

Scanned with CamScanner